

Příloha č. 2: Orientace na planetě Zemi

Metodický list – Orientace na planetě Zemi

Předmět:	Zeměpis
Téma:	Orientace na planetě Zemi
Ročník:	6. ročník
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Místo realizace:	Počítačová učebna
Časová dotace:	30 minut
Formy a metody:	Výklad učitele doplněný o samostatnou práci žáků na počítači.
Výchovně vzdělávací cíle:	Žák - uspořádá na směrové růžici světové strany, - ukáže na mapě světa základní rovnoběžky a poledníky, - dokáže vyhledat v mapě státy pomocí souřadnic.
Pomůcky:	Pracovní list – Orientace na planetě Zemi, počítače s připojením k internetu, psací potřeby, pastelky.
Teoretická východiska:	Učivo o orientaci na planetě Zemi navazuje na učivo „planeta Země“, zeměkoule. Žáci se učí orientovat na planetě. Aplikují známé pojmy – sever, jih, východ a západ.
Postup a návod k činnosti pro školní hodinu:	1. Práci s pracovním listem učitel doplňuje svým výkladem o daném učivu. 2. Žáci pracují s pracovním listem a s programem Google Earth, ve kterém si lépe představí a upevní nové pojmy.
Závěr a hodnocení:	Učitel opraví pracovní listy a následně rozebere se žáky.
Poznámky:	Pracovní list lze zadat jako opakovací při hodině nebo za domácí úkol.
Přílohy:	č. 2/1: Pracovní list – Orientace na planetě Zemi č. 2/2: Pracovní list – Orientace na planetě Zemi (řešení)
Literatura a informační zdroje:	<ul style="list-style-type: none"> • Mapa světa.info: <i>Mapa světa</i> [online]. [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: http://mapasveta.info/svet/mapa_sveta_slepa_mapa_hranice.html • MATĚJČEK, Tomáš. <i>Malý geografický a ekologický slovník: příručka pro školy i veřejnost</i>. 1. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2007, 132 s. ISBN 978-808-6034-683. • MIKEŠOVÁ, Jana. ZŠ PŘEROV. <i>Mapa - Obraz Země</i> [online]. 2012 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: http://www.zstravnik.cz/e_zemepis/mikesova/6_rocnik/obraz_Zeme.htm • NOVÁK, Svatopluk, Vladimír ŠTEFL, Josef TRNA a Martin WEINHÖFER. <i>Zeměpis pro 6. ročník, 1. díl: Vstupte na planetu Zemi</i>. Brno: Nová škola, 2007, 67 s. ISBN 978-80-7289-080-4. • Program Google Earth

Příloha č. 2/1: Pracovní list – Orientace na planetě Zemi

Datum: .....

Jméno: .....

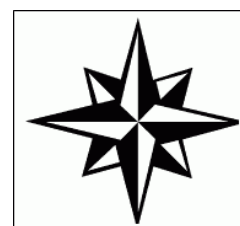
Orientace na planetě Zemi

V programu Google Earth si nastav v *hlavní liště – Zobrazit – Mřížku*.

1. Dopln zkratkami směrovou růžici – sever (S), jih (J), východ (V), západ (Z), severo-západ (SZ), severo-východ (SV), jiho-západ (JZ), jiho-východ (JV).

Ve světě se k popisu světových stran používají jiné zkratky. Spoj anglický a český název světových stran. Zkratky najdeš i v programu Google Earth.

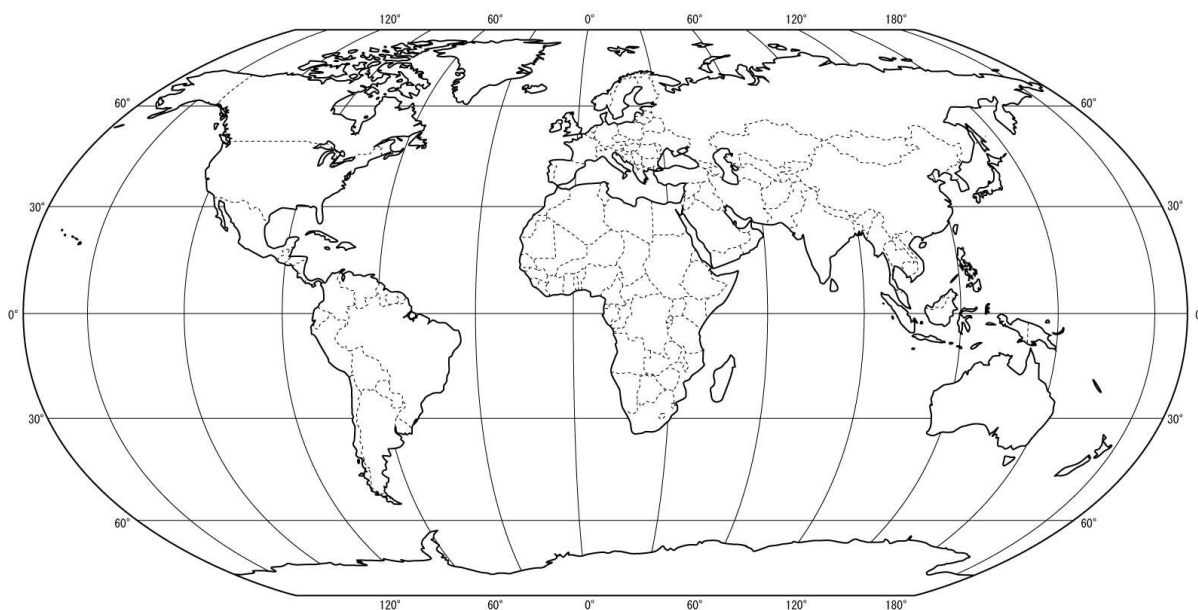
N (North)	VÝCHOD
S (South)	JIH
W (West)	ZÁPAD
E (East)	SEVER

Obr. 1: Směrová růžice (zdroj: <http://www.zstravnik.cz>)

2. Na slepé mapě světa zvýrazni následující částí planety země

SEVERNÍ POLOKOULE	
JIŽNÍ POLOKOULE	
ZÁPADNÍ POLOKOULE	
VÝCHODNÍ POLOKOULE	

Obr. 2: Obrysová mapa světa (zdroj: http://mapasveta.info/svet/mapa_sveta_slepa_mapa_hranice.html)

3. Doplň chybějící slova ve správném tvaru do textu:

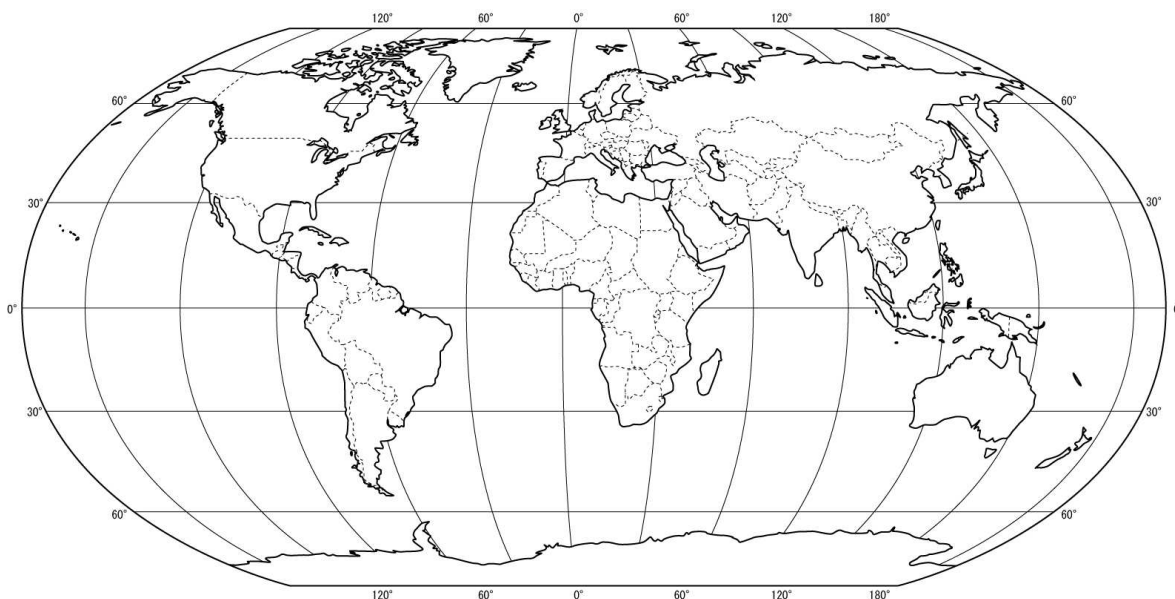
SEVER   **ZÁPAD**   **POLEDNE**   **VÝCHOD**   **PÓL**   **ROVNÍK**   **JIH**

Poledníky – spojnice míst, která mají ve stejný okamžik ..... . Spojují nejkratším možným způsobem severní a jižní ..... Pomocí poledníků určujeme zeměpisnou délku, která nabývá hodnoty 0° až 180°. Místa ležící na východě od nultého poledníku mají ..... délku (v. d.) a místa ležící na západě od nultého poledníku mají ..... délku (z. d.).

Rovnoběžky – jsou pomyslné kružnice o různé velikosti rovnoběžné s ..... . Pomocí poledníků určujeme zeměpisnou šířku, která nabývá hodnot 0° až 90°. Místa ležící severně od rovníku mají ..... šířku (s. š.) a místa ležící jižně od rovníku mají ..... šířku (j. š.).

4. Mřížka v programu Google Earth zobrazuje **zeměpisnou síť**, která je tvořena **soustavou poledníků a rovnoběžek**. Poloha každého bodu na Zemi je tak určena dvěma **údaji: údajem o zeměpisné šířce a údajem o zeměpisné délce**.

Do mapy světa vyznač a popiš základní poledníky a rovnoběžky – **ROVNÍK**, **OBRATNÍK RAKA**, **OBRATNÍK KOZOROHA**, **SEVERNÍ POLÁRNÍ KRUH** A **JIŽNÍ POLÁRNÍ KRUH**, **ZÁKLADNÍ POLEDNÍK - GREENWICHSKÝ**.

Obr. 3: Obrysová mapa světa (zdroj: http://mapasveta.info/svet/mapa_sveta_slepa_mapa_hranice.html)

5. V programu Google Earth najděte, který stát leží na daných souřadnicích.

30° v. d. a 20° j. š. ....

90° z. d. a 15° s. š. ....

105° v. d. a 30° s. š. ....

75° z. d. a 10° j. š. ....

60° v. d. a 40° s. š. ....

20° v. d. a 45° s. š. ....